

22 Ιουνίου, 1994

[ΠΙΚΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΕΜΒΡΙΩΤΟΥ,

Εφεσείουσα,

v.

ΜΑΡΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ,

Εφεσίβλητου,

(Πολιτική Έφεση 8678)

Συνταγματικό Δίκαιο — Δικαίωμα για εκδίκαση υπόθεσης ενώπιον Δικαστηρίου μέσα σε εύλογο διάστημα — Άρθρο 30.2 του Συντάγματος και άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων — Έναρξη ακρόασης υπόθεσης και διακοπή της για εννέα περίπου μήνες λόγω διορισμού του Δικαστή στο Μόνιμο Κακουργιοδικείο — Δεν αποτελούσε παραβίαση του δικαιώματος αυτού. 5

Αμέλεια — Τροχαίο ατύχημα — Μοτοσυκλετιστής που οδηγούσε την μοτοσυκλέτα του κατά μήκος του δρόμου κτυπήθηκε από αυτοκίνητο που ερχόταν από την αντίθετη κατεύθυνση, είχε προχωρήσει προς το μέσο του δρόμου ελαττώνοντας ταχύτητα για να στρίψει προς τα δεξιά του, και προχώρησε να στρίψει προς τα δεξιά ενώ ο μοτοσυκλετιστής είχε φθάσει σχεδόν δίπλα του — Κρίθηκε ότι ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε αποφασίσει ότι αποκλειστική ευθύνη για το ατύχημα είχε η οδηγός του αυτοκινήτου — Κρίθηκε ότι τίποτε από τη συμπεριφορά της οδηγού του αυτοκινήτου δε μπορούσε να θεωρηθεί ότι αποτελούσε ένδειξη επικείμενης αμελούς οδήγησης από την οδηγό του αυτοκινήτου. 10 15

Την 1.12.87 η εφεσείουσα οδηγούσε το αυτοκίνητό της στην Λεωφόρο Μακαρίου Γ' στην Λεμεσό με πρόθεση να στρίψει στην δεξιά πάροδο Ιωάννη Κυριακίδη. Ο εφεσίβλητος ερχόταν με την μοτοσυκλέτα του από την αντίθετη κατεύθυνση. Η εφεσείουσα ελάττωσε την ταχύτητά της και προχωρούσε αργά διαγωνίως προς το κέντρο του δρόμου, χωρίς να σταματήσει εντελώς. Όταν ο εφεσίβλητος βρισκόταν σχεδόν μπροστά από το αυτοκίνητό της, η εφεσείουσα αύξησε ταχύτητα για να στρίψει, και συγκρούστηκε με την μοτοσυκλέτα. 20

5 Η αγωγή καταχωρήθηκε στις 22.8.88. Υπήρξαν δύο τροποποιήσεις τις έκθεσης υπεράσπισης από την εφεσείουσα, η τελευταία από τις οποίες καταχωρήθηκε την 1.12.90 και η απάντηση καταχωρήθηκε στις 7.12.90. Η ακρόαση άρχισε στις 29.1.91, αλλά διακόπηκε για εννέα πε-
 10 ριούτου μήνες λόγω διορισμού του Προέδρου του Δικαστηρίου στο Μόνιμο Κακούργιοδικείο. Στις 23.10.91, η ακρόαση συνεχίστηκε και η απόφαση εκδόθηκε στις 30.1.92. Το πρωτόδικο Δικαστήριο βρήκε από τα πιο πάνω γεγονότα ότι αποκλειστική ευθύνη για το ατύχημα είχε η εφεσείουσα και επιδίκασε υπέρ του εφεσίβλητου τα συμφωνηθέντα πο-
 10 σά αποζημιώσεων.

15 Κατ' έφεση, η εφεσείουσα ισχυρίστηκε ότι είχε υπάρξει παραβίαση του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματός της για εκδίκαση της υπόθεσης της σε εύλογο χρονικό διάστημα, ιδιαίτερα λόγω της διακο-
 15 πής της ακρόασης για την περίοδο κατά την οποία ο Πρόεδρος του Δι-
 15 καστηρίου είχε διορισθεί στο Μόνιμο Κακούργιοδικείο. Επίσης ισχυ-
 15 ρίστηκε ότι από τα γεγονότα της υπόθεσης ο εφεσίβλητος έπρεπε να εί-
 15 χε ευρεθεί ένοχος συντρέχουσας αμέλειας, διότι από τον τρόπο οδήγη-
 15 σης της εφεσείουσας έπρεπε να είχε αντιληφθεί ότι η εφεσείουσα επρό-
 15 κειτο να στρίψει προς τα δεξιά της.

20 *Αποφασίστηκε ότι:*

- (α) Η υπόθεση είχε προχωρήσει σε εκδίκαση με περισσή σπουδή, η
 δε εισήγηση για καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης ήταν παντελώς αβάσιμη.
- 25 (β) Από τα γεγονότα της υπόθεσης διαφαινόταν ότι η εφεσείουσα
 25 είχε προβεί σε όλα τα αναγκαία διαβήματα για να στρίψει προς
 25 τα δεξιά και ότι μόνο την τελευταία στιγμή και απότομα είχε εκ-
 25 δηλωθεί η αμέλεια της με το να στρίψει δεξιά αδιαφορώντας για
 30 το γεγονός ότι ο εφεσίβλητος ερχόταν από την αντίθετη κατεύ-
 30 θυνση με την μοτοσυκλέτα του, ότι ο εφεσίβλητος δεν μπορού-
 30 σε να είχε προβλέψει ότι η εφεσείουσα θα ήταν αμελής, και ότι
 30 δεν μπορούσε να είχε κάμει οτιδήποτε για να αποφύγει το ατύ-
 30 χημα, και γι' αυτό ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε βρει ότι
 η εφεσείουσα είχε αποκλειστική ευθύνη για το ατύχημα.

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

35 *Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:*

Βίκτωρος ν. Χριστοδούλου (1992) 1 Α.Α.Δ 512,

Μακρής και Άλλοι ν. Χ' Έυαγγέλου (1993) Ι Α.Α.Δ. 203.

Έφεση.

Έφεση από την εναγόμενη κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Καλλής, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 30 Ιανουαρίου, 1992 (Αρ. Αγωγής 3825/92) με την οποία καταδικάστηκε να πληρώσει στον ενάγοντα το ποσό των £8.500 γενικές αποζημιώσεις για οικονομική ζημιά και σωματικές βλάβες που υπέστη σαν αποτέλεσμα της αμέλειας που επέδειξε στην οδήγηση του αυτοκινήτου της. 5

Χρ. Κληρίδης με Μ. Φλωρίδη, για την Εφεσεύουσα.

Γ. Αγαπίου με Στ. Μουσιούττα (κα), για τον Εφεσίβλητο. 10

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Χρ. Αρτεμίδης.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ο εφεσίβλητος-ενάγων πέτυχε πλήρως στην αγωγή που καταχώρισε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού κατά της εφεσεύουσας-εναγομένης, από την οποία αξίωνε αποζημιώσεις για οικονομική ζημιά και σωματικές βλάβες που υπέστη σαν αποτέλεσμα της αμέλειας που επέδειξε στην οδήγηση του αυτοκινήτου της. Ο ίδιος κατά το χρόνο του δυστυχήματος επέβαινε της μοτοσυκλέτας του. Η μη παραδοχή ευθύνης και ο διαζευκτικός ισχυρισμός της πως ο εφεσίβλητος ήταν υπαίτιος συντρέχουσας αμέλειας, απορρίφθηκε από το Δικαστήριο, που εξέδωσε απόφαση υπέρ του για το ποσό που είχε συμφωνηθεί από τους διάδικους πριν από την έναρξη της ακροαματικής διαδικασίας. 15

Στην υπό συζήτηση έφεση ο συνήγορος της εφεσεύουσας πρότεινε επανεκδίκαση της υπόθεσης γιατί κατά τον ισχυρισμό του παραβιάστηκε το συνταγματικό της δικαίωμα, που κατοχυρώνεται από τα άρθρα 30.2 του Συντάγματος και 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να προχωρήσει δηλαδή η εκδίκαση της υπόθεσης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα. 25

Όταν έγινε αναφορά στις ημερομηνίες, κατά τις οποίες η υπόθεση πέρασε από τα διάφορα στάδια ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, διαπιστώθηκε πως η εισήγηση του δικηγόρου της εφεσεύουσας ήταν όχι μόνον αβάσιμη αλλά και άδικη. Η αγωγή καταχωρίστηκε στις 22.8.88. Η εφεσεύουσα προέβη σε δυο τροποποιήσεις της εκθέσεως υπερασπίσεως της. Η τελευταία καταχωρίστηκε την 1.12.90 και η Απάντηση του εφεσίβλητου στις 7.12.90. Πολύ σύντο- 30

μα, στις 29.1.91, άρχισε ενώπιον του Δικαστηρίου η ακροαματική διαδικασία, που ήταν μακρά και κοπιώδης. Ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, που επιλαμβάνοταν της υπόθεσης, διορίστηκε στο μεταξύ από το Ανώτατο Δικαστήριο ως Πρόεδρος του Μόνιμου Κακουργιοδικείου. Μόλις όμως του παρασχέθηκε ελεύθερος χρόνος, και συγκεκριμένα στις 23.10.91, συνέχισε την ακρόαση της υπόθεσης η οποία και περατώθηκε σε δυο δικάσιμες. Εξέδωσε δε την εμπειριστατωμένη απόφαση του στις 30.1.92.

Ενόψει των πιο πάνω δείξαμε από την έδρα την αντίδραση μας στην εισήγηση του συνηγόρου της εφεσείουσας, γιατί κρίναμε πως η υπόθεση προχώρησε στο Δικαστήριο με περισσή και παραδειγματική σπουδή. Ο συνήγορος τροποποίησε τότε τον ισχυρισμό του, για να μας προτείνει πως η ένσταση του αφορούσε στο χρόνο που μεσολάβησε από της αναβολής της δίκης μέχρι της επανέναρξης της, λόγω του διορισμού του δικάσαντος Προέδρου στο Μόνιμο Κακουργιοδικείο. Μας παρέπεμψε δε σε παλαιότερες αποφάσεις, στις οποίες εκφράζεται πράγματι η άποψη πως η ακρόαση της υπόθεσης πρέπει να προχωρεί από ημέρα εις ημέραν.

Επισημαίνουμε επί του προκειμένου πως το δικαίωμα που κατοχυρώνεται στο άρθρο 30.2 του Συντάγματος αφορά στην εκδίκαση των υποθέσεων μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα. Καμιά πρόνοια δεν γίνεται που να σχετίζεται με την ενδιάμεση πορεία μιας υπόθεσης μέχρι της απόφασης. Ανεξάρτητα όμως από αυτό, θεωρούμε την εισήγηση του δικηγόρου της εφεσείουσας παντελώς αβάσιμη. Η επίκληση δε από αυτόν δυο πρόσφατων αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, που άπτονται του δικαιώματος που συζητούμε, δεν προσθέτει τίποτε στα επιχειρήματα του γιατί δεν έχουν σχέση και καμιά εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση. [Δες *Βίκτωρος ν. Χριστοδούλου* (1992) 1 Α.Α.Δ. 512 και *Μακρής και Άλλοι ν. Χ' Έναγγέλου* (1993) 1 Α.Α.Δ. 203].

Προχωρούμε στην ουσία της έφεσης, τον ισχυρισμό δηλαδή του δικηγόρου της εφεσείουσας πως το πρωτόδικο Δικαστήριο, σύμφωνα με τα ευρήματά του ως προς τα πραγματικά γεγονότα, θα έπρεπε να καταλογίσει σοβαρό ποσοστό συντρέχουσας αμέλειας στον εφεσίβλητο. Τα πιο ουσιαστικά ευρήματα του Δικαστηρίου αναφορικά με τα γεγονότα είναι τα εξής. Την 1.12.87 η εφεσείουσα οδηγούσε το αυτοκίνητο της στην λεωφόρο Μακαρίου Γ στη Λεμεσό με πρόθεση να στρίψει στην δεξιά πάροδο Ιωάννη Κυριακίδη. Ο εφεσίβλητος ερχόταν με τη μοτοσυκλέτα του από την αντίθετη κατεύθυνση. Η εφεσείουσα ελάττωσε την ταχύτητά της και αργά αργά προχωρούσε διαγωνίως στο κέντρο του δρόμου, χωρίς να σταματή-

σει εντελώς. Όταν ο εφεσίβλητος βρισκόταν σχεδόν μπροστά από το αυτοκίνητό της η εφεσείουσα αύξησε ταχύτητα για να στρίψει, οπότε και τον κτύπησε.

Το επίκεντρο της εισήγησης του δικηγόρου της εφεσείουσας είναι πως ο εφεσίβλητος πρόσεξε ή θα έπρεπε να επισημάνει, την αμέλεια της εφεσείουσας όπως είχε εκδηλωθεί, να προχωρεί δηλαδή προς το κέντρο του δρόμου χωρίς να σταματήσει εντελώς, και να πάρει ο ίδιος κάποιο αποτρεπτικό μέτρο. 5

Συμφωνούμε με τα συμπεράσματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Ο εφεσίβλητος είδε την εφεσείουσα να ελαττώνει ταχύτητα και να προχωρεί αργά στο κέντρο του δρόμου. Η πορεία του ήταν ελεύθερη και είχε προτεραιότητα διάβασης. Όταν πλησίασε και βρισκόταν σχεδόν μπροστά στο αυτοκίνητο της εφεσείουσας, αυτή αύξησε ταχύτητα για να μπει στην πάροδο, και τον κτύπησε. Υπό τις περιστάσεις δεν υπήρχε τίποτε που θα μπορούσε να κάμει ο εφεσίβλητος για να αποφευχθεί το δυστύχημα. Επίσης δεν συμμεριζόμαστε την άποψη του δικηγόρου της εφεσείουσας πως ο εφεσίβλητος βρέθηκε μπροστά από εκδήλωση αμέλειας εκ μέρους της, και επομένως θα έπρεπε να πάρει αποτρεπτικά μέτρα. Αντίθετα, η κίνηση της εφεσείουσας στο δρόμο με σκοπό να στρίψει στην πάροδο ήταν η ενδειγμένη. Η αμέλεια της εκδηλώθηκε απότομα όταν ο εφεσίβλητος ήταν μπροστά από το αυτοκίνητό της. 10 15 20

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εναντίον της εφεσείουσας.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα. 25